

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพัฒนา เพื่อให้ทราบข้อเท็จจริงในปัญหา และหารูปแบบการพัฒนาชุมักฤเทศก์ป่าแบบมีส่วนร่วมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเทือกเขาพระ – เขาสูง อำเภอหนองบัว จังหวัดนครสวรรค์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นตอนการวิจัย
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ขั้นตอนการวิจัย

ช่วงที่ 1 ศึกษาปัญหาชุมักฤเทศก์ป่าในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเทือกเขาพระ – เขาสูง มีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร นโยบายรัฐบาล เสวนากับบุคคลที่เกี่ยวข้องกับโครงการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเทือกเขาพระ – เขาสูง อำเภอหนองบัว
2. ศึกษาปัญหาโดยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับบุคคลที่อยู่ในพื้นที่อำเภอหนองบัว จังหวัดนครสวรรค์
3. ปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
4. สัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่อำเภอหนองบัวเกี่ยวกับชุมักฤเทศก์ป่าของชุมชนมาเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือ
5. กำหนดขอบข่ายการสร้างเครื่องมือให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการวิจัยและพัฒนา
6. สร้างแบบสอบถามปัญหาชุมักฤเทศก์ป่า โดยให้ครอบคลุมกรอบการพัฒนาชุมักฤเทศก์ป่าในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเทือกเขาพระ – เขาสูง อำเภอหนองบัว จังหวัดนครสวรรค์

7. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) จำนวน 3 ท่าน

8. นำแบบสอบถามมาแก้ไขปรับปรุงตามที่อาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิได้เสนอแนะ แล้วนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับชุมชน นักเรียน ในอำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์ จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม

9. นำแบบสอบถามไปใช้เก็บข้อมูล กับกลุ่มตัวอย่างในอำเภอหนองบัว 367 คน
ช่วงที่ 2 ร่างรูปแบบการพัฒนาขุวมัคคุเทศก์ป่า มีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเอกสารมัคคุเทศก์
2. ผู้วิจัยร่างรูปแบบในการพัฒนาขุวมัคคุเทศก์ป่า
3. นำรูปแบบในการพัฒนาขุวมัคคุเทศก์ป่าที่ร่างขึ้นจัดประชุมสนทนากลุ่ม

ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นรับรองร่างรูปแบบ การพัฒนาขุวมัคคุเทศก์ป่า

ช่วงที่ 3 ประเมินทบทวนรูปแบบการพัฒนาขุวมัคคุเทศก์ป่า โดยทีมพัฒนาขุวมัคคุเทศก์ป่า จำนวน 3 ครั้ง เพื่อให้ได้รูปแบบการพัฒนาขุวมัคคุเทศก์ป่า แบบมีส่วนร่วมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเทือกเขาพระ – เขาสูง อำเภอหนองบัว จังหวัดนครสวรรค์

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ช่วงที่ 1 ในการหาปัญหา การพัฒนาขุวมัคคุเทศก์ป่าในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเทือกเขาพระ – เขาสูง ประชากร ได้แก่ ประชาชน และผู้นำท้องถิ่นในพื้นที่ 3 ตำบล คือ ตำบลทุ่งทอง ตำบลหนองบัว และตำบลหนองกลับ จำนวน 7,732 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ Krejcie and Morgan (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 43) จำนวน 367 คน

ช่วงที่ 2 ในการร่างรูปแบบการพัฒนาขุวมัคคุเทศก์ป่าแบบมีส่วนร่วมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เทือกเขาพระ – เขาสูง อำเภอหนองบัว จังหวัดนครสวรรค์ ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้เชี่ยวชาญ 7 คน

ช่วงที่ 3 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการประเมินทบทวนร่างรูปแบบการพัฒนาขุวมัคคุเทศก์ป่าแบบมีส่วนร่วมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเทือกเขาพระ – เขาสูง อำเภอหนองบัว จังหวัดนครสวรรค์ ประกอบด้วยทีมพัฒนาขุวมัคคุเทศก์ป่า จำนวน 15 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่นักวิจัยสร้างขึ้นเอง โดยแบ่งออกเป็น

3 ช่วง ดังนี้

ช่วงที่ 1 แบบสอบถามปัญหาการพัฒนาคุณวุฒิครูเทศบาลตำบลแบบมีส่วนร่วมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเขาพระ – เขาสูง อำเภอหนองบัว จังหวัดนครสวรรค์ แบ่งข้อคำถามออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 3 ข้อ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบเช็คลิส

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับปัญหาคุณวุฒิครูเทศบาลตำบลแบบมีส่วนร่วมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเขาพระ – เขาสูง อำเภอหนองบัว จังหวัดนครสวรรค์ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 36 ข้อ

ช่วงที่ 2 การสร้างรูปแบบการพัฒนาคุณวุฒิครูเทศบาลตำบลแบบมีส่วนร่วมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเขาพระ – เขาสูง อำเภอหนองบัว จังหวัดนครสวรรค์ ใช้แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม

ช่วงที่ 3 การประเมินบทบาทรูปแบบใช้แบบประเมินรูปแบบการพัฒนาคุณวุฒิครูเทศบาลตำบลแบบมีส่วนร่วม ในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเขาพระ – เขาสูง อำเภอหนองบัว จังหวัดนครสวรรค์ มี 3 ระดับ ระดับ 1 ดี 2 พอใช้ 3 ปรับปรุง

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

ช่วงที่ 1 แบบสอบถามมีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

1. ทบทวนเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่จะทำการวิจัย
2. ศึกษาระเบียบวิธีการวิจัยแบบมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ
3. นำแนวความคิดและทฤษฎีที่ได้จากการทบทวนเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาสร้างแบบสอบถาม โดยให้มีเนื้อหาสาระครอบคลุมเนื้อเรื่องที่ต้องการ
4. นำแบบสอบถามที่ได้สร้างขึ้น ไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงของเนื้อหาขอคำวิจารณ์ และข้อควรแก้ไข แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามที่ได้รับคำแนะนำ

โดยผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย

1. รศ. ดร.ธานี เกสทอง
2. ดร.จุฑาภรณ์ เจริญนาค
3. ผศ.ธนัส มีศรีสวัสดิ์

5. นำแบบสอบถามที่ได้มาแก้ไขปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำแบบสอบถามไปทดลองกับชุมชนในอำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์ จำนวน 30 คน เป็นผู้ตอบแบบสอบถามและนำมาวิเคราะห์หาความเที่ยงทางสถิติโดยคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของคอนบรอก (Cronbach)

ช่วงที่ 2 แบบบันทึกสนทนากลุ่ม

1. ศึกษารูปแบบในการประชุมสนทนากลุ่ม
2. ปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อระบุจำนวนผู้เชี่ยวชาญในการประชุมสนทนากลุ่ม
3. กำหนดวันที่ 9 ตุลาคม พ.ศ. 2548 เวลา 9.00 น. ณ ห้องประชุม ศูนย์การศึกษา นอกโรงเรียน อำเภอหนองบัว เป็นสถานที่จัดประชุม
4. จัดเตรียมเอกสาร ประเด็นต่างๆ ที่จะต้องนำเข้าไปประชุม

ช่วงที่ 3 ประเมินรูปแบบการพัฒนาชุมชนภาคีป่าเบญจมีส่วนร่วมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเขาพระ – เขาสูง อำเภอหนองบัว จังหวัดนครสวรรค์ มีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาวิธีการประเมิน
2. นำแนวความคิดและทฤษฎีที่ได้จากการทบทวนเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาสร้างแบบประเมินให้มีเนื้อหาสาระครอบคลุมเรื่องที่ต้องการ
3. นำแบบประเมินให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบ ขอคำแนะนำ
4. ปรับปรุงแก้ไขแบบประเมิน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ช่วงที่ 1 ศึกษาปัญหาการพัฒนาชุมชนภาคีป่าเบญจมีส่วนร่วมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเทือกเขาพระ – เขาสูง อำเภอหนองบัว จังหวัดนครสวรรค์ มีขั้นตอนดังนี้

ผู้วิจัยขอหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยจากมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ไปยังนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว หนองกลับ ท่งทอง และผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนอนุบาลหนองบัว และขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลกลับคืนกับผู้บริหารสถานศึกษาและผู้นำท้องถิ่น ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไป 367 ชุด ได้รับกลับคืนมา 100%

ช่วงที่ 2 ประชุมสนทนากลุ่มมีขั้นตอนดังนี้

1. ขอหนังสือจากมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ เชิญผู้เชี่ยวชาญร่วมประชุมสนทนากลุ่ม
2. ผู้เข้าร่วมประชุมให้ความคิด ข้อพิจารณา และข้อเสนอแนะ

3. จดบันทึกการประชุม และเก็บเอกสารลงความเห็นชอบในร่างรูปแบบการพัฒนา
 ชุมชนคฤหะศกปาในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเทือกเขาพระ – เขาสูง อำเภอหนองบัว จังหวัดนครสวรรค์
 ไว้เป็นหลักฐาน

ช่วงที่ 3 ประเมินบททวนมีขั้นตอนดังนี้

1. ขอความร่วมมือไปยังประธานและคณะกรรมการกลุ่มพัฒนาชุมชนคฤหะศกปา
 ร่วมปฏิบัติในการประเมินบททวนรูปแบบการพัฒนาชุมชนคฤหะศกปาในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
 เทือกเขาพระ – เขาสูง อำเภอหนองบัว จังหวัดนครสวรรค์
2. ประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และประเมินรูปแบบ
3. ประเมินผล โดยกลุ่มพัฒนาชุมชนคฤหะศกปา จำนวน 15 คน และประเมิน
 ตามสภาพจริง

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

การวิเคราะห์ข้อมูล

ช่วงที่ 1 ศึกษาปัญหาการพัฒนาชุมชนคฤหะศกปาแบบมีส่วนร่วมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
 เทือกเขาพระ – เขาสูง อำเภอหนองบัว จังหวัดนครสวรรค์

วิเคราะห์ข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามรูปแบบการพัฒนาชุมชนคฤหะศกปาแบบ
 มีส่วนร่วมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเทือกเขาพระ – เขาสูง อำเภอหนองบัว จังหวัดนครสวรรค์
 โดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน มีขั้นตอนดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาทุกฉบับ
2. ให้คะแนนแบบสอบถาม
3. นำคะแนนที่ได้จากตอนที่ 1 และตอนที่ 2 มาหาค่าสถิติด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์

โปรแกรม SPSS

4. การแปลความหมายของคะแนนค่าเฉลี่ยของปัญหาการพัฒนาชุมชนคฤหะศกปา
 แบบมีส่วนร่วมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเทือกเขาพระ – เขาสูง อำเภอหนองบัว จังหวัดนครสวรรค์
 ใช้เกณฑ์ดังนี้ (ประคอง กรรณสูตร. 2537 : 77)

- ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49 หมายความว่า ปัญหาน้อยที่สุด
- ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายความว่า ปัญหาน้อย
- ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายความว่า ปัญหาปานกลาง
- ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49 หมายความว่า ปัญหามาก
- ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายความว่า ปัญหามากที่สุด

ช่วงที่ 2 ร่างรูปแบบการพัฒนาขุวมัคคุเทศก์ป่าแบบมีส่วนร่วมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
เทือกเขาพระ – เขาสูง อำเภอหนองบัว จังหวัดนครสวรรค์

วิเคราะห์โดยใช้ข้อมูลปัญหาที่ได้จากช่วงที่ 1 กำหนดยุทธศาสตร์ในการแก้ปัญหา
ผู้วิจัยร่างรูปแบบการพัฒนาขุวมัคคุเทศก์ป่าแบบมีส่วนร่วมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเทือกเขาพระ –
เขาสูง อำเภอหนองบัว จังหวัดนครสวรรค์ นำเข้าที่ประชุมสนทนากลุ่มโดยผู้เชี่ยวชาญมีความ
เห็นชอบในร่างรูปแบบการพัฒนาขุวมัคคุเทศก์ป่าแบบมีส่วนร่วมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเทือกเขา
พระ – เขาสูง อำเภอหนองบัว จังหวัดนครสวรรค์

ช่วงที่ 3 ประเมินทบทวนรูปแบบการพัฒนาขุวมัคคุเทศก์ป่าแบบมีส่วนร่วมในการ
ท่องเที่ยวเชิงนิเวศเทือกเขาพระ – เขาสูง อำเภอหนองบัว จังหวัดนครสวรรค์ ดังนี้

1. ตรวจสอบสมบูรณ์ของแบบประเมิน
2. ให้คำดามองค้ประกอบเกณฑ์คุณภาพของการประเมินรูปแบบ

สถิติที่ใช้

1. ร้อยละ
2. ค่าเฉลี่ย (\bar{X})
3. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)